

Veronica Thörnroos: Nyårstal 2024

Talare

Veronica Thörnroos
Talman

Datum

1 januari 2024

Plats

Mariehamn

Omständigheter

Lagtingets talman håller traditionsenligt nyårstal.

Lagtinget på Åland är det självstyrda landskapet Ålands parlament. Det består av 30 ledamöter som väljs vart fjärde år och har ansvar för lagstiftning och budget inom områden som utbildning, kultur, sjukvård och näringsliv. Lagtinget utser också Ålands landskapsregering. Självstyrelsen regleras i självstyrelselagen för Åland, och svenska är det enda officiella språket.

1 Bästa ålänningar och ålandsvänner

Vi har nu lämnat ett år, 2023, bakom oss och vi har ett nytt, 2024, alldeles nytt och fräscht framför oss. Vi befinner oss nu under en tid då vi kan blicka tillbaka,
5 men också med energi och tillförsikt se framåt.

Åland är ett örike, havet omger oss på alla sidor, havet är vår gräns mot omvärlden, men också vår väg till den övriga världen. Jag tror att många med mig i samma stund som man tänker på Åland, för sin inre syn ser vatten, öar och
10 hav. Sjöfarten och havet har alltsedan historisk tid varit vår källa till utveckling och välfärd. Ålänningar har med tiden företagit sig allt längre färder med alltmer mer utvecklade farkoster: från enkla skutor till allt större fartyg. Dagens flotta trafikerar världens alla hav och förbinder Åland med omgivande regioner med stora färjor som transporterar både människor och förnödenheter. Hand i hand
15 har landnäringarna utvecklats och entreprenörsandan skapat innovationer och nya idéer som renderat att vårt lilla samhälle idag har ett utbud av arbetstillfällen, utbildning, vård, kultur, idrott och rekreation som få samhällen med 30.000 inbyggare uppvisar.

20 Dagens värld är internationaliserad, vi kan resa med snabba transportmedel. Medierna rapporterar från världens alla hörn och de sociala medierna ger alla möjlighet att lufta sina åsikter, på gott och på ont. De senaste åren har vår värld drabbats på många olika sätt. Just nu befinner sig världen i en serie av krig och förstörelse. Vår granne i öster har nu i mer än två år, egentligen snart tio, försökt
25 kuva sitt broderfolk. Ukrainas folk lider av svåra umbäranden, död, förstörelse

och ett ständiga hot. Vi kan bara hoppas att västländerna har mod och kurage att hålla ut och ge stöd. I mellanöstern har kriget mellan Hamas och Israel lett till en förödelse och ett mänskligt lidande för oskyldiga som vi knappt kan
30 föreställa oss. Lägg därtill det sedan länge kända klimatkrisen som kräver en omställning till fossilfritt snabbare än vad vi kanske alltid vill och kan förstå.

Här hemmavid blir vardagspusslet allt svårare för allt fler att lägga då det är obalans i ekonomin, inflation och höjda räntor, ökande statsskulder och
35 hotande arbetslöshet. Kriminella ligor för sitt eget krig i vårt västra grannland. Det säkerhetspolitiska läget är osäkert med hybrid- och cyberhot. När världen hämtade sig från covidpandemins härjningar trodde gemene man på en mer normal tillvaro, men så var inte fallet.

40 Det finns alltså alla möjligheter att gräva ner sig i dysterhet och misstro. Men det gäller att inte låta missmodet ta överhanden utan att ta upp kampen mot bättre tider och se det goda och vackra som också finns. Vi har lyckan att leva i ett lugnt och tryggt hörn av världen. Vi har fred. Våra barn har god barnomsorg och en bra skola. Vi har tillgång till vård och omsorg. Sång, musik och teater har
45 förgyllt det gångna året och kreativiteten fortsätter med all säkerhet att utvecklas ytterligare under 2024. Vi har fina arenor för motion, gymnastik och idrott. Vi har duktiga entreprenörer, låg arbetslöshet och vårt befolkningstal växer. Ålands status som demilitariserad och neutraliserad zon, grundlagd 1856 och garanterat av Nationernas Förbund 1921 samt i fredsavtalen 1940 och 1947 har nyligen av
50 högsta juridiska expertis i Finland konstaterats som oomtvistlig. Och i Finlands Natoanslutningsavtal godkändes och respekterades Ålands autonomi.

Ålands status som självstyrt samhälle och de möjligheter som egen lagstiftning och beslutanderätt ger oss är ett framgångskoncept som vi inte ska underskatta.
55 Vår självstyrelse har betjänat oss under ett sekel och lett till dagens välstånd. Den kommer också, om vi utnyttjar den rätt, att även framgent att ge oss tillväxt och försörjning. Att Finlands riksdag inte tillmätte Åland rätt till en egen plats i EU-parlamentet är naturligtvis ett smolk i bägaren. Vår lilla numerär till trots är vi en lagstiftande region som likt övriga länder gett delar av vår makt till EU.

60 Det gäller för oss alla att marknadsföra och sprida kunskapen om vår självstyrelse på ett positivt sätt. Och kunskapen och insikten måste förmedlas, både hemmavid, österut och västerut. Självstyrelsen är en kompromiss, men den löste en konflikt som kunde ha slutat med förödelse. Den visar att fred och

samförstånd kan uppnås med god vilja, kompromisser och samtal som bygger förtroende. Vårt fredsexempel, Ålandsexemplet, kunde än mer marknadsföras av Finland som borde ha möjlighet att vara en internationell medlare i de många konflikter som ständigt uppstår i världens alla hörn.

70

Temat för den nya utgåvan av årsboken Sanct Olof 2023 är vatten. Eftersom jag började det här nyårstalet med att reflektera över hav och vatten vill jag citera Kaj-Gustav Sandholms bidrag. Han skriver: "Vi som bor på Åland har vattnet runt omkring oss, det är vår färdväg som ibland är lugn och vacker och ibland stormig och farlig. Stormen kan vara mäktig och storslagen. Det är samma vatten som ibland är ljumt och skönt att simma i som också kan vara kallt och skrämmande". Sandholms beskrivning av vattnet är en beskrivning av livet och tillvaron; den kan vara både ljus och mörk.

75

80 Så här på det nya årets första dag ska vi hylla hoppet och ljusets återkomst. Vi lämnar de använda dagarna och har förmånen att ha ett nytt och obrukat år framför oss. En gåva som vi ska förvalta på bästa sätt, för oss själva, för våra barn och medmänniskor, för jorden vi bor på och för hela mänskligheten. Vi ska sträva till att se likheter mer än olikheter och vara mera försonliga än
85 hämndbenägna.

Jag avslutar mitt nyårstal med en dikt av Jessica Marie Olsson som jag tycker att väl beskriver hur vi kan möta det nya året om vi vill.

90

Ser du det väntade året?
Ser du dess oskrivna blad?
Ser du hur valen står öppna,
hur utsikter står där på rad?

95

Lägen att välja det rätta.
Dagar att våga nåt nytt.
Stunder att se och förändra
de skuggor av året som flytt.

100

Jag vill tacka alla som på olika sätt och med olika förutsättningar verkar på Åland och för Åland.

Slutligen önskar jag ALLA ett riktigt Gott Nytt År! Må hälsa och välgång prägla

105 det nya året 2024.

Källa

<div>Manuskript hämtat från lagtinget.ax (2025-11-06)</div>

110

Taggar

2020-tal, 2024, Kvinna, Nyårstal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/veronica-thornroos-nyarstal-2024>

115

120

125

130

135

140